

קהילת ראש הגבעה

בנשיאות מורינו הגאון הרב דניאל בלסקי שליט"א

שיעורים

כולל אוהל יצחק

Daily

This Week

10:00AM
RABBI AZERRAD
דרך פקודין

MONDAY, THURSDAY 12:15
RABBI AZERRAD
הלכות שבת

1:20PM
MINCHA
מנחה

TUESDAY 12:45PM
RABBI STIEN
נפש החיים

1:30PM
RABBI SEPTIMUS
רב צדוק הכהן

WEDNESDAY 8:30 PM
RABBI BELSKY
נפש החיים

5:50PM
RABBI ROCKOV
שמואל ב'

THURSDAY 12:45
RABBI SHULEVITZ
שיעור בהלכה בעניני הפרשה והזמן

6:10PM
RABBI KATZ
משניות

THURSDAY 9:00 PM
RABBI BELSKY
פרי צדיק

זמנים

שבת פרשת
בהר תשע"ט

- 6:55 הדלקות נרות
- 7:05 מנחה וקבלת שבת
- 9:08 סוף זמן קריאת שמע
- 9:15 שחרית
- 9:45 ברנו
- קידוש
- 2:00 חברת תהילים
- 2:25 חברת מחודדים בפ"ך
- 7:05 מנחה
- שלוש סעודה ~ רבי יצחק ספטימוס ~
- 8:20 מעריב
- 8:47 מעריב ר"ת 72

Important Notice: For the duration of the Summer months, Mincha Erev Shabbos will be starting Mincha 10 minutes earlier (10 minutes after hadlakas neiros)
הודעה חשובה: במשך חודשי הקיץ, מנחה ערב שבת יתחיל 10 דקות קודם לכן (10 דקות אחרי הדלקות הנרות)

A Vort from the Rav

Rabbi Daniel Belsky, shlit"א

We are different. We know this. Bilam saw the Jewish people as being alone, unique. L'vodod Yishkon. The curse of Galus is the imposition of foreign influence. We brought this upon ourselves - Nihye C'chol Hagoyim. We continue to suffer from this. However we are called upon to break this pattern. The Torah is encapsulated in the Mitzva of Sheviis. The world has a master. He who made it - continues to orchestrate and sustain it. Every seventh day we bear witness to this - Shabbos. Every seventh year we are to bear witness to this - Sheviis. The Galus was imposed because we failed to do this (Vayikra 26-35). We do not have a Mikdash at the moment, but we are being given back the land. This leads us to hope that we can be different. We can change our perceptions of ourselves and our surroundings. How do we see ourselves? What is the reason for our being put into this world. What should be our relationship with another Jew? Do we- can we - see him as our responsibility? We are called upon to rend our clothes on his death. How much

(CONTINUED ON PAGE 2...)

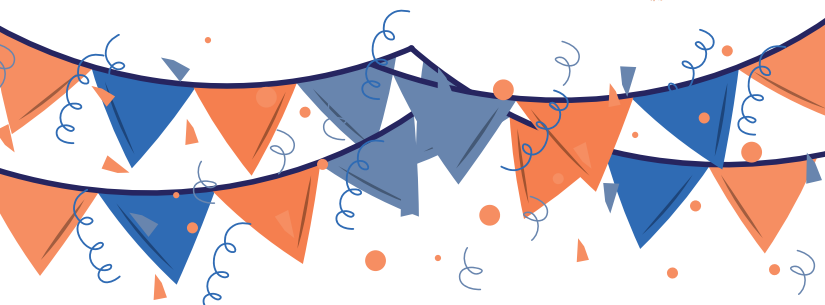
This Week's Issue:

- 1-2 A VORT FROM THE RAV
- 2 מזל טוב / SIMCHOS
- 3 טחון בה' - גם בעניינים רוחניים: הרב משה רוט
- 4 הַיְמָה שֶׁבַת הָאֶרֶץ לָכֶם, לֹא אֲכַלְהָ--לָהּ, וְלֹעֲבָדְךָ.....
וְלֹא מִתְּךָ; וְלֹשְׁכֵיךָ, וְלֹתוֹשְׁבֵיךָ, הַגֵּרִים, עִמָּךְ: הֲרַב אַבְרָהָם הִירֻשׁוּבִיךָ
- 5 גבורי כח עושי דברו: הרב אלימלך קארפ שליט"א
- 6 THE JOY OF JUBILEE: RABBI YOEL KLEIN
- 7 הערות בעניני פסח שני: הרב משה יונה הרטמן שליט"א
- 8 חי"ך קודמין או ואהבת לרעך כמוך: הרב מאיר שולביץ
- 9 מדור אחודה חידה
- 10 בישול במיקרוגל: הרב משה נאומבורג
- 10 WHAT'S MINE IS YOURS AND WHAT'S YOURS IS YOURS: RABBI YAAKOV KLEIN
- 11 שאל את הרב
- 12 והגדת לבנך / KINDER TORAH

(CONTINUED FROM PAGE 1...)

more so do we need to respond to him in life. Not to impose - to feel his needs. To be supportive. V'chai Achicha Imach. Over and above all this is our need to relate seriously to our King and Father. Do we relate properly to the source of our sustenance? Ci L'olam Chasdo! Do we place our trust and faith in Him or do we say glibly "He will help". Do we pray for more or do we pray that our little should suffice. Do we believe that a little could suffice? We are here to grow into another reality, rather than spending our efforts in being here. This Parsha expresses the Bris Torah (see Ramban). May we all merit to be part of this. We are counting - in anticipation. May we experience what is being offered! Amen... 🌟

אני הו"ה א-לקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לא-לקים. תכלית מעשה בראשית - עי' רש"י ריש בראשית - שיבנה בית הבחירה על ידי גוי אחד בארץ. יחידה ליחדך. ואף יום נתינתה של תורה נקרא בעיקר יום הביכורים (עי' רש"י סנהדרין יא:) והבטחת פרשה זו - וישבתם על הארץ לבטח. פתחה הפרשה בשמיטה ויובל וסיימה באזהרת מקדשי תיראו. ציין רש"י סדר הענינים בירידה אחר ירידה - עבירה גוררת עבירה. אבל עבדי הם. יצאנו ממצרים לחירות עולם. ואף אם גרמו חטאינו וגלינו מארצנו מובטחים אנו על הגאולה. או דודו או בן דודו יגאלנו. מבואר בדברי הרמב"ן בתחילת הפרשה שיש כאן בשתי פרשיות אלו - בהר ובחקתי - דברי הברית של סיני (עי' סוטה לו. - שלשה בריתות נכרתו על תורה). ובאה הפטרה מדברי ירמיה. נביא מקרבך כמוני דרשו חז"ל במיוחד על ירמיה. משה ראה ביציאת מצרים וירמיה ראה ביציאה מירושלים. ובא דבר ה' אליו לקנות לפני שיוצאים לגלות. ומפטירים תפילת ירמיה - אתה עשית את השמים ואת הארץ. גדול העצה ורב העלילה... אשר שמת אותות ומופתים בארץ מצרים עד היום הזה ובישראל ובאדם ותעש לך שם כיום הזה. ותוצא את עמך את ישראל מארץ מצרים... ותתן להם את הארץ הזאת... ויבאו וירשו אותה ולא שמעו בקולך... ותקרא אותם את כל הרעה הזאת. הנה הסוללות באו העיר ללכדה... והעיר נתנה ביד כשדים. ויהי דבר הו"ה - הממני יפלא כל דבר... 🌟

מזל טוב לחברנו היקר

קול רינה באהלי צדיקים

בשמחה ובאהבה הננו לברך את
הרה"צ רבי יצחק ספטימוס שליט"א

אשר משפיע עלינו טללי חיים באמרי פיו המפיק מרגליות,
בשלהבת אשו הבושרת, בלבו המרגיש והקשור בלב ונפש

'לרגל הולדת בתו תחי'

יזכו אביה ואמה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים
מתוך נחת ושלווה

מאחלים ומברכים בלב רוגש הרב, הגבאים, המתפללים
ושומעי השיעורים

וכל חברי קהילת ראש הגבעה

הקידוש ייערך בביתו רחוב רמת הגולן 53 כל חברי
הקהילה מוזמנים!

Kehillot Givat HaMivtar and Rosh
HaGivah invite you to an uplifting
and exciting

Lag Ba'Omer Experience

Please join us for singing and
dancing around the bonfire

Wednesday evening

8:30 pm

Ammunition Hill

Parking Lot

נתאסף כולנו, בנערנו ובזקינינו,
נשינו וטפינו להשתלה מהשלהבת
להתלהב מהלהבה מסביב למדורה
אשר לכבודו של בר יוחאי הובערה
נתלכד מתוך אהבת רעים

ביום רביעי

ל"ג בעומר

בשעה 20:30

בחניון גבעת

התחמושת

טחון בה' - גם בעניינים רוחניים

הרב משה רוט

הרבה למעלה מגאונותו העצומה, הרי בודאי לא מחמת יכולתם הטבעית גבה מעלתם למעלה למעלה מהגר"א, אלא מחמת שהם זכו לסייעתא דשמיא מעל דרכי הטבע במידה גדולה יותר ממנו, ולמעלה בקודש האמוראים קיבלו ס"ד יותר מן הראשונים, וכו'. וכיון שהכל תלוי בסייעתא דשמיא שהיא למעלה מהשגת אנוש ומכוחות הטבעיים, שוב אין בזה גבולות, ואפשר לעלות ולהתרומם גבוה מעל גבוה עד אין שיעור.

ובאמת גם על הגר"א עצמו כתבו שלאחר שהגיע לגיל ארבעים נעשה כמעין המתגבר וננהר שאינו פוסק, עד שלא היה באפשרותו לעלות חידושיו עלי כתב. וגם זה כמובן הרבה יותר משיעור כישרונותיו של הגר"א מצד טבעו, אלא מכוח ההשפעה השמימית על הבא ליטהר הרבה מעל דרך הטבע.

וכל זה צריך לתת לנו עידוד וחיוזוק בלימוד התורה ולתפילה להצלחת התורה, שהרי בלא"ה אין שום יחס בין הדרגות הגבוהות שאפשר להגיע אליהם לבין הכשרונות הטבעיים שלנו, וא"כ מאי נפק"מ אם האדם מוכשר הרבה או מעט, הרי בלא"ה אנו מצפים להתעלות הרבה מעבר לכשרונותינו.

וכמו שאנו אומרים בתפילה 'בעבור אבותינו שבטחו בך - ותלמדם חוקי חיים', שהאדם זוכה להשגות בלימוד התורה רק כאשר הוא בוטח בה' שישמע לשוועתו ויראה לו ניסים ונפלאות מתורתו.

עוד אנו מוצאים בעניין מידת הבטחון בענייני רוחניות, מדברי 'הרמב"ן ב'האמונה והבטחון' על הפסוק 'בטח בה' ועשה טוב הקדים להזהיר על הבטחון תחלה ואחר כך על המעשה הטוב, "להודיע שהבטחון הוא **שיבטח בו שיעזרהו לעשות מצותיו**. ואלו אמר עשה טוב ובטח בה', הייתי אומר כי הבטחון הזה שהזהיר עליו הוא נאמר על שכר המעשה הטוב ולא על צרכי העוה"ז שהוא צריך אליהם לעזרה ולסמכו, ר"ל הסבות והעניינים המתקנים מעשה הטוב, על כן אמר בתחלה בטח בה', כלומר **שיעזור ויסמוך אותו לעשות חפצו ומצותיו**. ואח"כ אמר ועשה טוב כלומר רדוף אחר המצות והשתדל לעשות אותן, **ואל תתרשל מלעשות הטוב מפני קוצר יכלתך, כי יסמוך אותך ויעזרך**. זהו פירושו בטח בה' ועשה טוב. וזאת היא כוונתו בהקדימו צווי הבטחון לצווי המעשה הטוב.

ויש לציין עוד לדברי חובת הלבבות בשער הבטחון "מה שראוי לבטח עליו [בענייני עבודת ה'] הוא גמר מעשה העבודה, אחר בחירתה בלב שלם ונאמן והסכמה והשתדלות בבר לבב וכוונה לשמו הגדול, ובזה אנחנו חייבין להתחנן אליו לעזר אותנו בו ולהורות אותנו עליו, כמו שכתוב: הדריכני באמתך ולמדני, וכו', וכל זה ראייה, שבחירתו היתה במעשה העבודה, אך התפלל אל האלקים על שני דברים: אחד מהם ליחד לבבו ולחזק בחירתו בעבודתו בהרחקת טרדות העולם מלבו ועיניו, כמו שאמר: יחד לבבי ליראה שמך, גל עיני ואביטה וגו' העבר עיני וגו' הט לבי אל עדותיך וגו' והדומה להם. והשני לחזק אבריו על השלמת המעשים בעבודתו, והא מה שאמר: הדריכני בנתיב מצותיך סעדי ואושעה, "והרבה כמותו.

כל זה רמזה תורה בשייכות של 'שמיטה אל הר סיני', לאמר לנו, שממצות השמיטה צריכים אנו ללמוד אמונה ובטחון גם לעניין 'הר סיני', שגם נתינת התורה בהר סיני תלויה בבטחון שהכל מידו יתברך, ומפיו דעת ותבונה.

הקב"ה משפיע בלי גבול מידו הפתוחה והרחבה, לא בשמים היא, כל אחד יכול לזכות ואין בזה מהלך טבעי, ההשפעה היא בלתי טבעית, הכי קטון יכול לזכות למדרגת אדם גדול אם יעמול ויקריר עצמו לבו, הרחב פיך ואמלאהו, הקב"ה נותן ונותן, לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא, האדם הוא הוא שיוצר המרחק בינו לבין קונו, אבל הקב"ה אינו רחוק מאתנו בשום מצב.

'וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר' חז"ל והקדמונים טרחו לבאר 'מה עניין שמיטה אצל הר סיני', למה התורה הדגישה בפרשת השמיטה שהיא ניתנה בהר סיני. וביארו בזה כמה וכמה ביאורים כל אחד לפי דרכו. זקני רש"ש לוי"ן זצ"ל היה מבאר באופן נוסף את **השייכות של שמיטה אל הר סיני**. דהנה, תכלית השמיטה היא ללמדנו מידת הבטחון בה', שלא נסמוך על עמלנו בשדה אלא על ה', ולא נשאל 'מה נאכל בשנה השביעית' כי נהיה בטוחים בהבטחת 'וצייתי את ברכתי'. באה התורה ללמדנו שכשם שבענייני הפרנסה הגשמית צריכים אנו לבטוח בה' ולא בהשתדלותנו שלנו, כן גם בענייני התורה שנתנה בהר סיני עלינו 'לשמוט שדויתנו' ולא לסמוך על עמלנו שלנו אלא לבטוח בהשגחת השי"ת עליו.

בספר 'חכמת המצפון' כתב שרגילים אנו לדבר על הכרת הניסים הנסתרים שבטבע בעיקר לגבי העניינים הגשמיים, אולם בשטח הרוחני אין אנו מורגלים לחשוב כך. אנו סבורים שבענייני הצלחת הלימוד הכל תלוי במהלך הטבעי, פלוני מצליח בלימודיו כיון שהוא בעל כשרון, ואילו אלמוני חסר הכשרונות לעולם לא יצליח בלימוד. וכן בענייני גדלות ויראת שמיים אנו סבורים על פלוני שלעולם לא יוכל להגיע לדרגת גדולי הדור, ולא שייך שישתווה אליהם. וכדומה.

שוכחים אנו, שאם בגשמיות כל ההנהגה היא ניסית קל וחומר שבענייני רוחניות שלמענם נברא העולם והאדם שבהם ודאי הכל תלוי אך ורק ברצון ה' ואין כל מקום לתלות הצלחה וכשלון בסיבות טבעיות.

בדברי חז"ל מצאנו הרבה כיצד שולטת ההנהגה הניסית בענייני העליה הרוחנית, "יש קונה עולמו בשעה אחת" "נוטל שכר כנגד כולם", וכדומה עניינים אשר האדם זוכה להגיע בדרך פלאית לפסגות עצומות ברצון השי"ת.

מצאנו בגמרא אמר רב אבדימי דמן חיפה מיום שחרב בית המקדש נטלה נבואה מן הנביאים ונתנה לחכמים וכו' ומבאר הריטב"א מהו 'ונתנה לחכמים' **שישיגו בשכלם דברים הרבה שאין כוח בשכל הטבעי להשיגם**.

הרי לנו שגם בעניינים רוחניים, מי שהוא מרגיש בלימוד התורה ועבודת ה' שהוא 'הלך חשכים ואין נוגה לו', מכל מקום - 'יבטח בשם ה' וישען באלקיו', ובזה יצא מאפילה לאורה, וברגע קט יכול הוא לזכות לדרגות עצומות שאין בכוחו הטבעי להשיגם. כי הקב"ה משפיע בלי גבול מידו הפתוחה והרחבה, לא בשמים היא, כל אחד יכול לזכות ואין בזה מהלך טבעי, האיש הכי קטון יכול לזכות למדרגת אדם גדול אם יעמול ויקרב עצמו לבו.

אדם רוצה ללמוד מיד בא היצר הרע ומפתהו - אתה לא מסוגל להגיע לדרגה גבוהה בגלל מיעוט כשרונותיך, לכל היותר תוכל להגיע לדרגת בן תורה, האם כדאי לעזוב הכל ולעמול כל כך בשביל להגיע לדרגה בינונית כזו. אבל האמת היא שהבא ליטהר מסייעים אותו ואם יקבל על עצמו עול התורה ויתחיל ללמוד ברצינות ובאמת, יקבל מיד סייעתא דשמיא ויהיה ביכולתו להגיע לדרגות עצומות בתורה וכו'. כמו שעיינו רואות אצל הגדולים בדורינו ובדורות שלפנינו.

זקני זצ"ל סיפר לי ששמע דבר התבוננות בזה, שהנה, ידוע שנשאל הגר"ח מוואלז'ין על גדולת רבו אדונינו הגר"א אם היה כאמורא או כתנא, והשיב 'אולי כהרשב"א'. ויש להתבונן, הלא הגר"א היה בעל כשרון שלא יתואר, וניצל כל רגע בכל כוחו, והיו כל דברי התורה פרושים לפניו כשמלה, ואפילו הכי לא הגיע אפילו לדרגת ראשוני הראשונים, והוא רחוק מאד ממעלת האמוראים והתנאים. ואם כן, מהיכן הגיעו האמוראים לדרגה זו, וכי ניצלו את הזמן יותר מהגר"א, או היו כשרונותיהם כ"כ

הִיָּתָה שֵׁבֶת הָאָרֶץ לָכֶם, לְאֶכְלָהּ--לֶךָ, וְלַעֲבֹדָהּ; וְלֹאֲמַתָּהּ; וְלִשְׂכִירָהּ, וְלַתּוֹשְׁבֵיהָ, הַגֵּרִים, עִמָּךְ.

הרב אברהם הירשוביץ

“כנגד אדם שנוהג באופן של “מידת סדום

ה. לשון אחר, עניינה של הפרשה כולה, מתחילה ועד סוף, בהגבלות מסוגים שונים על קניינו של אדם והטלת חיובים על התנהלות בממונו.

נמצאנו למדים שמחד גיסא התורה מקפיד על שמירת קניינו של אדם ומייקרת את ערכו של הקניין הפרטי, ומאידך גיסא מטילה על בעל ממון שרכש אותו בזכות ובדין הגבלות והתחייבויות רבות.

ו. “ז”ל הטור (יו”ד רמז): “ואל יעלה בלבו עצה לומר איך אחסר ממוני ליתנו לעניים, כי יש לו לדעת שאין הממון שלו אלא פקדון לעשות בו רצון המפקיד וזה רצונו שיחלק לעניים ממנו וכו’ כי ‘הדבר בדוק ומנוסה כי בשביל הצדקה שנותן לא יחסר לו וכו’

לאמור, בעל ממון הוא אדם שנבחר ע”י הקב”ה להיות שליח להחיות עניים ומכאן שיש חשיבות בשמירה על ממון כאמור לגבי צדיקים וניתן להבין את המעלה שראו חז”ל בבעל ממון- שהרי מידידו של הקב”ה הוא. אך מאידך גיסא בעל ממון אינו אלא שומר – עבור אחרים. ומכאן שאין לו לנהוג בממונו בכל דרך שיבחר והתורה מדריכה איך נכון לנהוג באופן נכון: בכלל זה הענקת הלוואות ללא ריבית נשך - שתאפשר ללווים לשקם את חייהם ולא לשקוע במעגלים אינסופיים של תשלומים; פעם בשבע שנים יש שיוון כלכלי (במובנים מסוימים) כך שלאף אחד לא יחסר מזון מחד גיסא ולאף אחד אין יותר מזון מאידך גיסא. ואף כאשר שגה אדם בהתנהלותו הכלכלית ונאלץ למכור את קרקעותיו תהיה לו הזדמנות אחת במהלך חייו¹ לתיקון ואם החמיץ אף הזדמנות זו תהיה שוב לילדיו הזדמנויות נוספות, וכך לגבי אדם שהידרדר עד נמכר לעבד לא יהיה זה בבחינת “סתירת הגולל” עליו ועל משפחתו ובניגוד לגוי שנמכר לעבד כאמור בהמשך הפרשה.

ז. “גם יתן אל לבו כי הוא גלגל החוזר בעולם וסוף האדם לבוא לידי מידה זו, ואם לא הוא יבא בנו או בן בנו” (שם בטור). אולם עשיר שלא שם לבו לתפקיד שקיבל מאת הקב”ה, ילמד בדרך הקשה ובהתאם למימרא שהובאה בתחילת דברינו

א. “ז”ל הסוגיה בקידושין (כ, ב): תניא ר’ יוסי אומר: כמה קשה אבקה של שביעית (והיא סחורה בפירות שביעית וכו’ אדם נושא ונותן בפירות שביעית לסוף מוכר את מטלטליו... לא הרגיש לסוף מוכר את שדותיו... לא באת לידו עד שמוכר את ביתו... לא באת לידו עד שמוכר את בתו... לא באת לידו עד שלוח בריבית... לא באת לידו עד שמוכר את עצמו... לא לך אלא לגר... ולא לגר צדק “אלא לגר תשובה... משפחת גר זה העכו”ם

ב. בדברי הגמ’ מבואר שיש קשר הדוק בין איסורי שביעית, ריבית ושחרור עבדים שמקור כולם מפרשתנו, פרשת בהר, ואדם שאינו נשמר משמיטה סופו שהופך ללווה בריבית ומוכר את עצמו לעבד. בדברינו הבאים ננסה לתת טעם בדברים בקצירת האומר.

ג. חשיבות שיש לקניינו של אדם ביהדות גדולה עד מאוד וברבים ממקורותינו מבוארת החומרה בגזילת ממון. כך מצינו במבול שמחה את היקום “לא נחתם דינם אלא על הגזל”; אחת מז’ מצוות בני נח היא גזל²; סאה מלאה עוונות – גזל מקטרג בראש. ואכן יש בהלכה עיסוק נרחב בדיני גזילה וגניבה והטלת קנסות בשיעורים שלא מצינו כדוגמתם בחטאים אחרים. מצינו גם בדברי חז”ל שצדיקים מחשיבים עד מאוד את הממון שניתן להם, צדיקים ממונם חביב עליהם יותר מגופם וכו’ ויותר מכך, ממקורות רבים עולה שאף יש מעלה וערך באדם שהצליח לצבור עושר כאמור האמור במסכת שבת (צב, א): אמר רבי (יונתן) [יוחנן] אין הקב”ה משרה שכירתו אלא על חכם גבור ועשיר ועניו ועוד רבים.

ד. בעמים זולת עם ישראל, מקובלת גישה של “חיה ותן לחיות” שנחשבת לראויה ורצויה ומכאן שלא יעלה על הדעת לאסור התנהגויות מסוימות בממון וקניין של אדם שנרכש ביושר ובדין. אך עיון בפרשתנו מעלה שהשקפת התורה שונה לחלוטין ויש הגבלות רבות על שימוש בממונו של אדם כאשר יש בכך תועלת לזולתו. כך למשל מקובל שהלוואת כספים בריבית היא מעשה מקובל והגון אולם אסורה בתכלית ע”פ התורה; חובת הפקרת השדות בשמיטה; ובעיקר חובת החזרת קרקעות לבעליהן המקוריים ביובל וזכות לפדות נחלות שנמכרו “בתי ערי חומה” וכן שחרור עבדים לאחר שש שנים וביובל וכן גאולת עבדים. גם בחז”ל מצינו חיובים שאין כדוגמתם אצל זולתנו כדוגמת כפייה

¹ הדגשת הדברים היא מכך שאחת מז’ מצוות בני נח היא “דינים” שלדעת הרמב”ן כוללת את כל מערכת הציוויים הממונים כדוגמת אונאה עושה ובכלל זה גם גזל ואפ”ה מצאה התורה מקום לייחד איסור מיוחד על הגזל.

² ובממצע אדם זוכה ליובל אחד במהלך חייו.

גבורי כח עושי דברו

הרב אלימלך קארפ שליט"א

ד. כדאי להביא כאן מה שהגר"ח שמואלביץ זצ"ל בשיחות מוסר (תשל"א, כ) העיר דתחילת הפסוק הוא ברכו ה' מלאכיו גבורי כח, שהכוונה בזה שהקב"ה תובע מכל אחד ואחד מישראל שיהא בבחינת מלאך, דבר שנראה על טבעי שלא יעשה השתדלות וישתוק. ובאמת דכדבריו מבואר בזהר הק' לך לך הובא בעץ יוסף למדרש תנחומא וז"ל "דבר אחר ברכו ה' מלאכיו, אלין אינון צדיקיא דארעא דאינון חשובים קמי קוב"ה כמלאכי עלאי בגין דאינון גבורי כח דמתגברי על יצרהון כגבר טב דמתגבר על שנאי". ומבאר העץ יוסף דאין לך מתגבר על יצרו כשומרי שביעת שרואה ששדהו הפקר לכל והוא שותק. ולפי מה שנתבאר [ס"ק א] שכלל ישראל נתבע לבטוח ולהאמין באמונה חזקה ופשוטה ללא חשבונות, י"ל דענין מלאכים הוא שמקיימים מחמת הצווי ואין להם בחירה לעשות חשבונות, והרי אצל מלאכים כתיב וגליהם רגל ישרה. דבר זה מסמל כשאדם עומד להתפלל לפני הקב"ה גם תהא לו רגל ישרה כמו שמבואר. אך נראה דישר היינו בלי חשבון, וכדברי הקרא שהבאנו בקהלת והאלוקים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים. וזה מהות המלאכים שמקיימים כצורתה בלי חשבונות שבקשו בני אדם

ה. המדרש תנחומא הוסיף "ורואה פירותיו נאכלים". לפי המדרש תנחומא יש כאן מימד אחר לגמרי בגבורי כח כי אינו מדובר רק במפקיר שדהו אלא גם במפקיר פירותיו, כי צווי התורה בשביעית היא שהאדם יפקיר את עצמו בבחינה מסויימת. בב"מ (דף לח.) אמר רב כהנא אדם רוצה בקב שלו מט' קבין של חבירו. וברש"י (ד"ה קב שלו) וז"ל "חביבה עליו ע"י שעמל בהן וקב שישאר לו מהם הוא רוצה מט' קבין של אחרים שיקח בדמיהן אם ימכרם. ענין זה של חביבות ע"י שעמל בהן מבאר בשיחות מוסר להגר"ח שמואלביץ (תשל"ב, כב) שכיון שהוא פרי עמלו ויגיע כפיו הוא חס עליו ביותר. אך במכתב אליו (ח"ג עמוד 13) כ' להרחיב הביאור שאדם שעמל בדבר מסוים כפי עליית עמלו כך מתקשר אליו יותר, והטעם לכך כי רואה הוא בדבר שהשקיע בו חלק מעצמו. למשל, אם אדם עמל לנטוע עץ וטורח בגידולו נקשר אליו עד שמתחיל לאהוב אותו. האדם ע"י השקעת כוחותיו רואה באילן חלק מעצמו ואוהב אותו. וכתוצאה מזו מרבה הוא לטפחו וליפותו כדי שהעץ שלו יראה נאה. לאור זאת נוכל להתבונן אדם שעמל ב'י' אצבעותיו להגיע לפירות כמה גבורה הוא צריך שיוכל להפקיר מה שכביכול הוא חלק מעצמו, כי עד לשיעור זה הוא גבורת שומרי שביעית שהם בחינת מלאכים

ו. אך כשנשאל האם יש סיוע ועצה לאדם להפקיר פירותיו. נראה שכן! בשבת (דף לא.) אמר ר"ל מאי דכתיב והי' אמונת עתיך וכו' ואמונת סדר זרעים. ובתוס' מביא ירושלמי ששני זרעים נקרא אמונה שמאמין בחי העולמים חזרע. הרי זרע את שדהו אין לו בטחון שהיבול תצליח כי יתכן שיוכלו מזיקים את גדוליו או יפגע מחמת פגעי מזג אויר וכו', ואם בכל זאת הוא זרע הוא משום שמאמין בחי עולמים שיעלו הגדולים יפה. והנה בחינוך (מצוה פד) כתב שתכלית מצוות שביעית היא וז"ל "כדי שיזכור האדם כי האץ שמוציאה אלו הפירות בכל שנה ושנה, לא בכוחה וסגולתה תוציא אותם כי אדון עליה ועל אדוניו ושהוא חפץ הוא מצוה אליו להפקירם". כשאדם זרע ומאמין בחי עולמים ויודע שאינו תלוי בו הצלחת היבול, זה יגרום שלא יהא לו השקפה של כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וכשהקב"ה מצווה שיפקירו אינו מרגיש שנצטווה להפקיר מעשה ידיו, כי למרות שעמל ונקשר לפירות יודע הוא שהכל תלוי בהקב"ה...

א. בילקוט שמעוני תהלים (אות תתס) על הפסוק גבורי כח וז"ל "ר' יצחק נפחא אמר אלו שומרי שביעית. בנוהג שבעולם אדם עושה מצוה ליום אחד לשבת אחד לחדש אחד שמא לכל ימות השנה, ודין חמי חקלי' ביירא כרמי' ביירא ושתיק יש לך גבור כח גדול מזה. נאמר כאן עושי דברו ונאמר להלן וזה דבר השמטה, מה להלן שביעית אף כאן שביעית, ושנו רבותינו איזהו גבור הכובש את יצרו". וביקרא רבה (פרשה א,א) הוסיף על הילקוט וז"ל "ודין חמי חקלי' ביירא כרמי' ביירא ויהבי ארנונא ושתיק". ובמדרש תנחומא ויקרא (אות א) הוסיף וז"ל "ר' יצחק נפחא אומר אלו שומרי שביעית, ולמה נקרא שמם גבורי כח רואה ששדהו מופקרת ואילנותיו מופקרים והסיגים מפורצים ורואה פירותיו נאכלים, וכובש את יצרו ואינו מדבר. ושנו רבותינו איזהו גבור הכובש את יצרו". הרי למדנו ג' דרגות בגבורי כח בשביעית. מתבאר במפרשי המדרש שהגבורה היא בדרגת האמונה בלב ובטחון הגדול בה'. לדברי הילקוט הוא במה שרואה את שדהו שמם למרות שרוב תבואות יש בכח שדה זו בכל שנה, ומתגבר שלא להוציא את הבכח והריוח שמוכן לו מהשדה, שזה מקור פרנסתו אלא מאמין בהקב"ה, והגביר אמונתו לדרגא של בטחון מחולט בהקב"ה

ב. והגר"ח שמואלביץ זצ"ל בשיחות מוסר (תשל"ג, טז) ביאר דלקיים מצוה בעקביות מצוה זו שנה שלימה שייך רק על ע"י אמונה פשוטה ותמימה חזקה כיתד בל תמוט לעולם בהשענות גמורה על ה'. ולזאת, אפי' כשיש לאדם הכרה ברורה שכלית שמחייב מדת הבטחון מ"מ במשך הזמן היתה הכרה זו הולך ומתפורר. באופן דלפייסוד זה, יש לבאר מה שהמדרש אומר שאין גבורי כח גדול מזה כי כובש את יצרו, אינו רק שכובש את יצרו לבטוח בהקב"ה, אלא גם שכובש את יצרו שלא להאמין מחמת הכרת השכל אלא מחמת אמונה פשוטה שהיא יתד בל תמוט. [כזאת הוא גם ענין של חק, שלמרות שיש טעם במצוה, אבל הקיום הוא בלי חשבונות מחמת חק] ובזה מבאר בשיחות מוסר שבמלאכים כתיב גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו, והגמ' שבת (דף פח.) קורא לזה שזה "רז" שמלאכי השרת משתמשים בו, נעשה ונשמע היינו בישרות ובהתבטלות בלי שום חשבונות ושכל. כמו"כ שביעית כפי שנתבאר היא בחינה של נעשה ונשמע היינו התבטלות ופריקת עול חשבונות הרבים מעליו. ונראה להוסיף, דהגדרת ישר הוא גם שאינו עושה חשבונות אלא מקיים כצורתה וסומך על הקב"ה שאינו נותן לו דבר שאינו יכול לעמוד בו. ויש ללמוד כן ממה שרבא ענה לצדוקי שהתלוצץ על מה שכלל ישראל אמר נעשה קודם לנשמע, אנו דסגינן בשלמותא כתיב בן תומת ישרים תנחם, ופרש"י וז"ל התהלכנו עמו בתום לב כדרך העושים מאהבה וסמכנו עליו שלא יטענו בדבר שלא נוכל לעמוד בו" כמו"כ אם האדם התרומם מעל החשבונות להיות ישר כמלאך אז יכול לקיים מצוה זו שנה שלימה, כי יש לו סיוע ממה שהוא בוטח בהקב"ה שאכן יש יכול הוא לעמוד בזה ולקיים ולא יתייאש במשך השנה

ג. אכן יש גבורה מעבר לזה, והוא שממשיך לשלם ארנונא על השדה או כרם בעת שאין לו שום הכנסה מהשדה. כי יש ומדת בטחונו הוא למעט בהשתדלות, אבל בשומרי שביעית לפי הילקוט מגביר בטחונו להמנע לגמרי בהשתדלות, בענין שההשתדלות הועילה עד עכשיו. ולפי המדר"ר הגביר דרגתו של בטחון שאפי' כשמשלם ארנונא על שדה זו, ותשלומי ארנונא על שדה הוטל בגלל שאדם מרויח מהשדה, מ"מ הוא נמנע מהשתדלות לגמרי למרות שכדרך הטבע הוא מפסיד מהשדה בגלל הארנונא. זאת אומרת דמה שבשש שנים הוא מקור של פרנסה והשתדלות, הופך על פניו בשנה שביעית להפסד מחמת אמונתו ובטחונו להפסד

THE JOY OF JUBILEE

Rabbi Yoel Klein

You finally made it. You found the house of your dreams in the right neighborhood and for the right price. You sign, you close, you move in and it is bliss. Two years later yovel, the jubilee, comes along and you find yourself starting the whole search again. What happened? You bought that house fair and square! The passuk (25:23) says that yovel reminds us that the land really only belongs to Hashem. It is He who takes and gives it to whomever he wants, whenever he wants.

This idea is not just limited to land. It applies to everything we have and experience in life. A short while ago, I was walking to shul on Shabbos and slowly passed a Yid being pushed in a wheelchair. Sadly, nothing too out of the ordinary. But when I looked at him to offer my friendly good Shabbos, I noticed that, although he was having an animated normal conversation with his helper, he was missing the entire bottom half of his body, from the torso down. No knees, no thighs, not even stumps, just a head, hands, and a stomach. Something about how normal and happy he seemed made me realize that these two appendages growing down from my torso called legs are not to be taken for granted. Here is an incredible person living totally fine without them. They are pure and absolute gifts that help make my life so much easier and amazing for no reason other than Hashem chose to give me them today.

In Pikei Avos (4:1) we say “Who is a rich man? He who is happy with his lot.” Being happy with what you have allows for the feeling of wealth and contentment regardless of one’s financial status.

The challenge to this dictum is that Chazal (Koheles Rabbah 3:13) teach that the natural reality of man is that when we have \$100 we want \$200, and when we have \$200 we want \$400. If so how can we ever be satisfied with our portion if we always want more? A simple answer could be that we are meant to overcome our instinctive desire for wanting more and train ourselves to be content with what we have. The great Rosh HaYeshiva Rav Shach didn’t say this. Rather, upon being asked this question he was silent. After a few moments of contemplation he said “it seems to me then, that the only one who is ever truly happy is one who has nothing at all.” As easy as it is to use this answer to promote a lifestyle of deprivation and poverty, I’ve heard it explained on a much more global and rational level based on what we’ve discussed until now.

When we experience ownership and the its attendant feelings of entitlement, the nature of man is to automatically desire other more fantastical pieces of physical reality and perpetually lunge toward attempting to satisfy and satiate the ever unfulfilled depths of our being. By focusing on the transient and gifted nature of everything we possess, we can come to appreciate every speck of life for what it is - a pure gift of love from our Father in heaven.

To help us live more practically with such a consciousness, Reb Nosson, in his magnum opus Likkutei Halachos, discusses a person who loses an object without his knowing it. One who finds the object still has an obligation to return it to its original owner. The question is, why? Now that the object is no longer in the original owner’s physical possession or on his mind, at least at the moment, how does he retain ownership of it? Reb Nosson answers that there are two aspects to ownership. There is the

classical physical possession, but there is also a hidden yearning and desire for the object. When we wanting something that is ours, that very desire maintains our claim to ownership. This is why the Hebrew word for object, cheifetz, also means desire.

The extension of this idea can help us on a very practical level in our quest for joy and contentment in every situation. Say a person owns a beautiful watch. He may use it countless times a day, yet he gets very little conscious joy from it. This is because the physical reality of constantly having something dulls and conceals the inner emotions of actually wanting it. It seems that we don’t desire something that we already have.

Now, three minutes later, that person realizes that the watch has gone missing. After the initial frantic search turns up fruitless, he suddenly feels a longing for the watch that he hasn’t felt in a long time. That yearning both substantiates his halachic status of being its owner and powerfully reminds him just how much he really loves that timepiece, which has been dangling from his wrist for the last ten years.

In regards to a fast day, the Gemara says *igrasa d’tanisa, tzidkasa*-which simply means that we are meant to give charity in addition to fasting, recognizing that the day is here for inner teshuva, not just external platitudes. But looking at the statement from a different perspective one can say that when you’re sitting in shul at six thirty in the afternoon of a fast day watching some guy on the street down a bottle of water, you realize that all those ordinary days on which you are able to simply eat and drink are given to you out of pure love and charity on the part of Hashem. He chooses to open His hands and provide every ounce of sustenance we have. It’s with that parched mouth that our emotions can recognize the utter kindness of our eating and drinking.

This same feeling can be tapped into if we take each possession, limb, crumb of food, article of clothing, everything that we have, and imagine it for what it really is - a gift that we happen to have at this moment. Focusing on this will surely help us tap into the nothingness of the incredible bounty we live with and allow us to be truly wealthy – to dance through life with the unearned, yet greatly appreciated gifts of that we are blessed to have.

Have a great Shabbos! 🌻

הערות בעניני פסח שני

הרב משה יונה הרטמן שליט"א

א. ביסוד דין פסח שני

פסחים צג. נחלקו אם פסח שני הוא תשלומי פסח ראשון, או רגל בפני עצמו. ולכא' צ"ב הצד שהוא רגל בפני עצמו, והרי כל עצמו של פסח שני לא נתחדש אלא עבור מי שלא עשה פסח ראשון, וכל העושה פסח ראשון אינו חייב פסח שני.

והנה בעיקר מה שנאמר על מי שנאנס ולא עשה פסח ראשון, מחמת טומאה או שהיה בדרך רחוקה, שיש לו תקנה ע"י פסח שני. לכא' לא מצינו לו דומה בשאר מצות התלויים בזמן, ואדרבה בעלמא אמרו עבר זמנו בטל קרבנו, וכל מצות התלויים בזמן, כלולב בסוכות ושופר בראש השנה, אין להם אלא שעתם וזמנם, ומהו גדר התקנה של פסח שני.

ונראה מזה דעיקר זמן הקרבת פסח חלוק מיסודו משאר מצוות התלויים בזמן. שבכל מצוות שנאמרו בזמן מסוים, כל התורת מצות תליא בזמן שנקבע להמצוא, ובעבור זמנם, תו לא מצי לקיים את המצוה.

מה שאין כן זמן הקרבת הפסח, אין סוף ענינו מצוה התלויה ביום, אלא דמצות פסח הוא זה קיום בגברא, שהוא יקריב את הפסח. אלא שנקבע לו זמן לי"ד ניסן בין הערבים, אבל אין גדר המחייב שבו תלוי בזמן גרידא.

כן נראה ללמוד מלשון רש"י בזבחים ח: דאיתא התם ת"ר פסח בשאר ימות השנה לשמו (שחט לשם פסח) פסול. וכ' רש"י דכ' בין הערבים וכמה פעמים שנה הכתוב בקביעות זמן בי"ד בין הערבים. ע"כ. ולכא' צ"ע למה הוצרך רש"י להא דשנה הכתוב לעכב דזמנו בי"ד ביה"ע, דהרי בפשטות מבואר דכיון שמצותו בי"ד ביה"ע, אין זמנו בשאר ימות השנה, וכמו כל מצוה שאין לך אלא שעתו וזמנו.

ומינה נראה ללמוד, דעיקר הקרבת הפסח הוא זה קיום התלוי בגברא, אלא דשנה הכתוב לעכב בקביעות זמנו, אבל לולא היה הכתוב שונה לעכב על זמנו, היה ניתן להקריבו בשאר ימות השנה ג"כ.

ונראה סימוכין לדבר מדברי רש"י על התורה בפר' בא (פי"ב פמ"ח) יכול כל המתגיר יעשה פסח מיד וכו'. ולכא' הוא פלא גדול מהיכ"ת נימא יעשה פסח בכל עת שגר מתגיר, והרי פסח תלי בזמן. וצ"ע. ולכא' הא מיהא חזי' דהקרבת הפסח, אינו תלוי בעיקרו בזמן מסוים, אלא הוא חובת גברא.

ולפי"ז יש לבאר מה שנתנה תקנה למי שנאנס ולא הקריב פסח ראשון, ודלא כשאר מצות התלויים בזמן, שאם לא קיימם בזמנם, לית ליה תקנה. כיון דעיקר המחייב של פסח, הוא זה קיום

בהגברא, ומה שנקבע לו זמן של י"ד ביה"ע, הוא קביעות זמן להאי חיוב. אבל מכיון שעיקר המחייב של הקרבת הפסח, הוא מה שהגברא צריך להקריבו, מבואר מה שנתנה לו תקנה להקריב אם עבר הזמנו.

ובזה יש לבאר מאן דאמר דפסח שני רגל בפני עצמו, דיסוד המצוה הוא לא בעבור מה שלא הקריב בזמן י"ד, אלא דמי שלא הקריב קרבן פסח, חסר להגברא קרבן פסח, ונאמרה הלכה, דהגברא שלא קיים הקרבת הפסח, יקריב פסח שני, ולא בתורת תשלומין לפסח ראשון, אלא בתורת הקרבת פסח שנחסר לו.

ב. קיום ראייה בפסח ובפסח שני

איתא במשנה שלהי מסכתא חלה אף הוא (יוסף הכהן) העלה את בניו ובני ביתו לעשות פסח קטן בירושלים והחזירוהו שלא יקבע הדבר חובה. ובפירוש הרמב"ם למשניות שם פירש וז"ל אלו בניו הקטנים היו בלי ספק ולא היו חייבין לעלות אלא בפסח ראשון שהכל חייבין בראיה לאמרו יתעלה שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך. וכע"ז בפ"י הר"ב.

אמנם קשה דמלבד מה שמבו' בירו' שם דלא לענין עליה לרגל היה הנידון, אלא לענין הנידון אם נשים חייבות בפסח שני (והוא סו' הגמ' בבבלי פסחים צא.), וכמובא שם בר"ש ובריב"מ צ'.

עוד קשה, מה שייך עליה לרגל לפסח, דהרי פסח הוא בי"ד בניסן, ועליה לרגל הוא בחג המצות, שהוא בט"ו בניסן. וכמבו' בגמ' חגיגה ז. דבעיקר הרגל צריך להביא קרבן ראייה בעלותו לרגל לכו"ע, ופירש"י, בעיקר הרגל ביו"ט ראשון. וכך פסק הרמב"ם בריש הל' חגיגה.

ועוד אטו נימא מי שבא בי"ד ניסן, צריך להביא עמו קרבן ראייה.

עוד יש להקשות, על מה שפי' במשנה ראשונה את דברי הרמב"ם, דלא יקבע עליה לרגל לחובה, משום בל תוסיף. וצ"ע למה אם הוא קבע לחובה הוא בל תוסיף, ומשום נדבה אינו בל תוסיף. וצ"ע.

ובעיקר זה הדבר יש לציין למה שהביא מו"ר הגאון רבי יעקב ליברמן שליט"א בספרו זבח יעקב (על פרק השוחט והמעלה עמ' קט הערה קמ"ג) מתנא דבי אליהו רבה פי"ח אות ד' דאמרו שם בזה"ל אלקנה היה עולה לשילה ארבעה פעמים בשנה וכו'. הרי דלא חייש לבל תוסיף. וביאור הדבר שמעתי לפרש משום דבל תוסיף אינו אלא בצירוף למצוה, כה' פרשיות וה' מינים וישיבה בסוכה בשמיני, אבל להוסיף דבר שאינו מצטרף, לא חשיב בל תוסיף. ומ"מ דברי הרמב"ם בפיהמ"ש לכא' צ"ע ג.

חייך קודמין או ואהבת לרעך כמוך

הרב מאיר שולביץ

וראה שם באג"מ שאכן יש קצת חיוב על האדם ללמד לאחרים על חשבון לימודו, אבל לא בדרגה של "לימוד לחבירו קודם ללימודו", וכלשונו: "אך הוריתי, שכל תלמיד חכם, אף שצריך לעצמו, והוא גדול מאד, מחוייב ללמד מקצת זמן גם עם אחרים, אף שמתבטל מתורת עצמו, והבאתי ראיה מהא דר' פרידא שלימד לתלמיד קשה הבנה שהוצרך ללמד עמו ד' מאות זימני, בעירובין דף נ"ד ע"ב, אף שבזמן הזה היה יותר טוב אם למד לעצמו, והיה לו שכר גדול חי ד' מאות שנה וכל דורו הביא בזכות זה לעוה"ב, שלכאורה היה אסור - דלעצמו היה עדיף, דהוא למד עמו במקצת הזמן שמחוייב לבטל מתלמודו ולמד עם אחרים, ומסתבר לי, שהוא ג"כ שיעור מעשר עשירית הזמן שיש לו ללמוד תורה, ואולי י"כול להוסיף עד חומש, וצ"ע לענין השיעור

על כל פנים דברי החת"ס צריכין לביאור ותלמוד, ואם לחשך אדם לומר שדבריו הקדושים של החת"ס ב'תורת משה' אינם אלא דברי אגדה שאין משיבין עליהם, ולא נאמרו להלכה ולמעשה, דע לך שרבינו החת"ס הכריע כן בתשובותיו (חו"מ סי' קסד) להלכה ולמעשה, וזו לשון קדשו: "דע, כי מן התורה הניתנה לכל ישראל בשווה מחוייבים לקיים 'הגית בו יומם ולילה', והיו עושים רק כדי חיותם יום יום, ומוציאים שארית היום בעבודת השם, או בזמן מן הזמנים לצורך גופם כגון ביומי ניסן ותשרי, ושאר הזמנים כולו קודש לה', וממילא אין לו לאדם לבקש מותרות, וכל מה שיהיה פרוש ומסתפק במועט וירוויח זמן לתורה ועבודה קדוש יאמר לו, ובתוך אותו הזמן המיוחד לתורה ועבודה, אם יבוא אדם ללמוד ממנו דבר, או לשפוט בין אדם לחבירו, או להורות לו, מחוייב לעשות בחנם ואינו רשאי ליטול שום שכר, ואף על פי שמפסיד לימודו של עצמו על ידי זה, כי בזה של חבירו קודם לשל עצמו, אמנם בזה שעשה לחיותו ולאשתו ולבניו הקטנים המוטלים עליו לפרנסם שלו קודם לשל חבירו, ואינו צריך להתבטל ממלאכתו, ...אם לא יעמידו אחר במקומו או ישלמו לו פרנסת יומו

וכתב חכ"א בקובץ משלחן מלכים (קובץ ד' ע' שפב): ונראה ליישב דאף החת"ס לא איירי בכל המצוות אלא בתלמוד תורה, משום שכשולמד עם חבירו הרי הוא לומד ג"כ באותה שעה, ורק משו"ה כתב החת"ס דלא אמרינן חייך קודמין, שילמד מה שלבו חפץ כעת אלא ילמד עם חבירו, אך בשאר המצוות דאם יתן לחבירו לקיים המצווה יפסידה לגמרי בעצמו, בכה"ג ודאי דאמרינן חייך קודמין. [ויעו"ש בחת"ס בהגהה מהמלבה"ד (בעל שו"ת התעוררות תשובה) שכתב על דברי החת"ס: "מ"מ לא אמר רק כמוך, כי עי"ז שמלמד לאחרים גם הוא עושה מצווה ומזכה עצמו ושניהם שוים". ונראה כוונתו כמש"נ, ודלא כהאגרות משה [שלמד בחת"ס דאיירי בכל המצוות

ועפי"ז מיושבת גם הקושי' מקידושין (כט ע"ב), דהא דאמרינן הוא קודם לבנו היינו רק באופן שאין מספיק נכסים כדי שילמדו שניהם אלא אחד מהם צריך לטרוח אחר מזונותיהם, דבכה"ג הוא קודם לבנו, כיוון שאם יקדום האב לא ילמד כלל, והרי"ז דומה לשאר המצוות שרק אחד יכול לקיים דבכה"ג מודה החת"ס דאמרינן חייך קודמין מק"ו מעסקי גופו וכמש"כ השע"ת, ורק באופן ששניהם ילמדו, כתב החת"ס שילמד עם חבירו, משום שממילא לא יבטל את המצווה לגמרי

שאלה: (לו) אֶל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית וְיִרְאֶת מֵאֲלֹהֶיךָ וְחִי אָחִיךָ עִמָּךְ: ובגמ' ב"מ [ס"ב א'] דרשו מזה: וחי אחיך עמך - תניא, שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהם קיתון של מים, אם שותים שניהם מתים ואם שותה אחד מהם מגיע לישוב, דרש ר' עקיבא, וחי אחיך עמך, חייך קודמין לחיי חבירך. ויש להקשות כיצד מימרא זו מסתדרת עם מימרא אחרת שר"ע אמר והביאה ברש"י (ויקרא יט, יח) ומביא מתו"כ: ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה ע"כ. וקשה, כיצד מתיישבים דברי הגמרא כאן עם הכלל שקבע רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה"? חייך קודמין או רעך כמוך

תשובה: בבי מדרשא מתבדרין בזה דברי רבינו החת"ס סופר זי"ע ב'תורת משה' (פר' קדושים), שכתב בזה"ל: "ואהבת לרעך כמוך" - 'אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה', יש לפרש רבי עקיבא לטעמיה, דדרש ריש פרק איזהו נשך, 'וחי אחיך עמך' - 'חייך קודמין לחיי חבירך', ואם כן כיון ש'חייך קודמין' איך אפשר לקיים 'ואהבת לרעך כמוך'. מיהו, הא ד'חייך קודמין', היינו בעניני עולם הזה, אבל בחיי הנצחיים, דהיינו בלימוד התורה חייב ללמד לאחרים, אפילו הוא מבטל עצמו מלימודו, מכל מקום חייב ללמד עם אחרים, ועל כן אמר רבי עקיבא: 'זה כלל גדול בתורה', דבענין 'לימוד התורה הוא כלל גדול לאהוב חבירו כמוך

ובעצם יש לומר שמבואר כאן שיש חילוק בין רוחניות לגשמיות, שברוחניות צריך לתת לשני על חשבון עצמו, ובגשמיות זהו להיפך חייך קודמין לחיי חבירך

הנה כע"ז איתא מהחדושי הרי"ם והוסיף לדייק לפי"ז במה שאמרו חז"ל "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה" דרק בעניני תורה יש הכלל הזה

ויש להוסיף בזה עפ"י מש"כ השפת אמת (פר' כי תצא תרל"ו) לבאר כפל הלשון (דברים כב, ד): הקם תקים עמו, דר"ל דכפי שהאדם עוזר לחבירו, זוכה שתהי' לו ג"כ תקומה ע"ש. ולפי"ז א"ש דברי החת"ס והחדושי הרי"ם, דלכך א"א לומר בעניני תורה "חייך קודמים", שהרי גם אם עוזר לחבירו, עושה בכך גם לעצמו. ושפיר העזרה לשני היא ג"כ בכלל "חייך" ודו"ק היטב

ובשו"ת 'אגרות משה' (ח"ד אה"ע סי' נו) העיר על דברי החת"ס שהם "תמוהין מאד, דבתורה - ודאי תורתו קודמת, כמפורש בקידושין דף כ"ט ע"ב שאף מלמוד תורה של בנו הוא עדיף (דאיתא שם: "תנו רבנן, הוא ללמוד ובנו ללמוד, הוא קודם לבנו וכו'), וכל שכן מלמוד תורה דאחרים, ועיין ברמב"ם פרק א מתלמוד תורה הלכה ד שפסק זה, ובהלכה ב פסק שבנו קודם לבן בנו ובן בנו קודם לבן חברו, וכן איכא דין קדימה בצדקה ברמ"א יו"ד סימן רנ"א סעי' ג' עי"ש, ופשוט שבתורה הוא עצמו עדיף על אחרים יותר הרבה מבצדקה, דבצדקה פשוט שרק לחם שלו קודם ללחם של אחרים, אבל אם חסר לו בשר ולחברו לחם, צריך ליתן לחם לחברו ולא יאכל הוא בשר וכו', ובתורה ברוך, שאף מי שיודע כבר מסכת אחת, ואפילו סדר שלם, הוא קודם ללמוד סדרים האחרים מללמד האחרים אף אותה המסכת וכו', ולענין מצוה - אם הוא וחברו צריכין לקיים מצוה, ואי אפשר אלא לאחד, ודאי שאם יתן לחברו יעבור על העשה, לכן לא מובן דברי החת"ס "סופר, וצע"ג בכוננתו

מדור אחודה חידה

כל החידות שייכות לפרשה

א יש לעיין. בגמ' בבא מציעא דף סב ע"א שנים שהיו מהלכין בדרך, וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם - מתים, ואם שותה אחד מהן - מגיע לישוב. דרש בן פטורה: מוטב שישתו שניהם וימותו, ואל יראה אחד מהם במיתתו של חברו. עד שבא רבי עקיבא ולימד: וחי אחיך עמך - חייך קודמים לחיי חבריך, וצ"ע מה הסברא של בן פטורה שימותו שניהם, הרי זה סברא פשוטה שהמים שלו ומהיכי תיתי שיצטרך ליתן לחברו ולמות בשביל חברו, הרי אפילו ברציחה יכול בשוא"ת להרוג את חברו ואינו עובר, וכש"כ כאן מהכ"ת שנאמר לו שימות, אתמהא.

ב חידה. היכן רמוז בפרשה שהגאולה תהיה אף בלי תשובה.

ג חידה. לשיטות שלא יוצאים ידי חובה בין מתוק לקידוש, מדוע מטעם זה יהא ג"כ סיבה שלא לעשות קידוש בין של שביעית.

ד חידה. שתי מימרות ידועות של התנא רבי עקיבא שלכאורה ממש סותרות אחת לשניה [ב']

מימרות הללו אחת שייכת לפרשה ואחת שייכת לזמן שאנו נמצאים בו עכשיו, מה המימרות, ומדוע אי"ז סתירה.

ה חידה. מי מוכתר בתואר של גבור ומדוע?

ט השייכות בין פורים ל"ג בעומר. הנה בטור ושולחן ערוך הלכות ראש חודש, שיש סימן "פל"ג ח"י", דאימתי שחל פורים חל גם ל"ג בעומר שהוא ח"י אייר- איזה קשר נוסף יש בין ל"ג בעומר ופורים.

כללי השתתפות: את התשובות ניתן לשלוח למייל - עד ראש חודש סיון, כל תשובה היא מזכה בזכות להכנס להגרלה ע"ס 500 ₪ מידי חודש, 2 פרסים יוגרלו בין שולחי מדור משיב כהלכה, המדור מתפרסם גם בעלון נוסף, נא לשלוח פרטי השולח יחד עם התשובות, לפרטים נוספים ניתן לפנות במייל info@rhshul.org. גם ילדים ששמעו את התשובות מגדולים יכולים לשלוח.

מדור ידיעת ההלכה - ספירת העומר

א ספירת העומר בחלום. מעשה באדם שחלם חלום ובחלומו נזכר שעדיין לא הספיק לספור ספירת העומר, וקם ועמד בחלומו וספר בברכה. למחרת שכח לגמרי את דבר החלום, ואף לא ספר ספירת העומר במשך כל אותו היום, ורק בתפילת ערבית בעודו מתכוון לספור ספירת העומר נזכר שבעצם לא ספר את העומר בהקיץ אלא בחלום. ונשאלה השאלה, האם הספירה בחלום נחשבת כספירה, ורשאי להמשיך ולספור בשאר הימים בברכה, או לא.

ב צורת הספירה. מה הדין אם ביום י' בעומר הוא ספר, אמר היום שבע ועוד שלוש. ומה הדין במי שאמר היום חמש כפול שתיים, ומה הדין במי שאמר היום עשרים ושבע פחות שבע עשרה. ומה הדין במי שאמר היום ל"ט יום קודם עצרת, ומה הדין במי שאמר היום תפארת שבגבור, ובכל אלו יש לעיין מה לעיכובא ומה לא.

ג שבועות בזה"ז דרבנן?! דעת הרבה ראשונים, ספירת העומר בזה"ז דרבנן, לפי שלדעתם ספירה דאורייתא תלויה בהקרבת העומר ומתחילה רק מיום הביאכם בפועל. ולכאורה א"כ לשיטתם יש לשאול מדוע יו"ט של שבועות הוא מן התורה בזה"ז. הלא קביעות זמנו של חג השבועות היא ביום החמישים לספירה וכלשון הפסוקים בפרשת אמור, ולכאורה אם אין ספירה מה"ת, במה מקרי ו' סיון שלנו יום החמישים שבו צוותה תורה לקרוא מקרא קודש?

בישול במיקרוגל

הרב משה נאומבורג

כיבוס מגבות ומפות חלביות ובשריות יחד במכונת כביסה

יש לחוש שזה שאריות של בשר בחלב ונמצא שבהפעלת המיקרוגל עובר על איסור של בישול של ב"ח, והוא לדעות שמיקרוגל בכלל דרך בישול.

בישול בקיטור

רב מנין ובנין של הפוסקים כתבו שבישול ע"י קיטור במים רותחים נחשב לדרך בישול, והמבשל בו בשר וחלב עובר על איסור בישול.

בזמנינו חלק גדול מהבישולים הנעשים במפעלים הם באופן זה.

ישנם מאכלי בהמות וחיות המבוססים על בשר וחלב שעברו תהליך של בישול בקיטור, ולהאמור כל המבשל בשר וחלב יחדיו אסור הדבר גם בהנאה, ולפי"ז אין לו לתת גם לא לבהמתו, היות ונהנה מבשר וחלב שנתבשלו יחדיו היות וגם קיטור הוה בכלל "בישול".

כן הדבר נפק"מ ביהודי העובד במפעל בחו"ל של גויים שמייצר מוצרים המורכבים מבשר וחלב, אסור לו לעבוד שם היות ובקיטור שמפעילו הרי כאילו בישלם יחדיו.

ויש לדון להתיר מכח ספק ספיקא שמא בישול בקיטור אינו נחשב לדרך בישול, ושמא אין איסור הנאה מבשר נבילה

כפי שהוזכר במאמר הקודם לא אסרה התורה בישול של בשר בחלב אלא רק אם מבשל כדרך בישול, ויש לדון במחמם בשר עם "חלב במיקרוגל האם הוא בכלל האיסור של "לא תבשל

באגרות משה (או"ח ח"ג נב) כתב לגבי מלאכת "מבשל" בשבת שהמבשל במיקרוגל בשבת חייב חטאת ובמידד חייב סקילה, ולפי"ז כ"ש לענין איסור ב"ח שיהיה חייב בכה"ג.

יש שפקפקו על דברי האגרו"מ היות ועינינו רואות שאין אדם שמניח דבר חי במיקרוגל כדי לבשלו, וכל השימוש במיקרוגל נועד כדי לחמם דבר שכבר עבר תהליך של בישול, הרי שלא נחשב לדרך בישול, ולפי"ז בב"ח גם לא יהיה חייב

ויש לדון בסוגי תבשילים שלא משתמשים עמהם במיקרוגל גם לא במטרה כדי לחמם, אם בכה"ג נאמר שלכו"ע לא יעבור על בישול של ב"ח. היות ובסוג תבשיל כזה אין דרכו במיקרוגל כלל.

שימוש במיקרוגל במקומות ציבוריים

והנה במקומות ציבוריים כגון בבתי חולים מקומות עבודה מוצב שם מיקרוגל לשימוש הציבור, ובדרך כלל מיקרוגל מרב שימוש הציבור אינו נקי ומצוים בו שיירי מאכל, והנה וגם אם יש מקום להתיר להשתמש כדי לחמם את מאכלו, כגון שמניח בשני כיסויים, עדין יש לחוש כיון שיש שם שאריות בדפנות המיקרוגל

WHAT'S MINE IS YOURS AND WHAT'S YOURS IS YOURS

Rabbi Yaakov Klein

While much of our parsha deals with the laws of Yovel and Shemittah, it closes with warnings against ribbis, (interest) ona'ah (monetary deception), and gezel (thievery). In an astounding lesson, the Mei HaShiloach explains the connection between the messages of Yovel and Shemittah and these financial prohibitions in his inimitable, wondrous manner.

In Pirkei Avos, Chazal teach that a person whose interpersonal relationships are founded upon the dual notion of "Sheli shelach v'shelcha shelach", "What's mine is yours and what's yours is yours" is of pious character. The holy Ishbitzer teaches that, on a deeper level, this statement is applicable in a Jew's relationship with the Master of the world and that Shemittah and Yovel represent its two clauses, respectively.

The facts of our lives seem to suggest that man owns his possessions and may choose to do whatever he wants with them. It seems as though it is up to a landowner whether to plow his field and prepare it for growing crops, whether to leave it fallow, or whether to develop the land and build houses or buildings. The message of Shemittah, which requires the Jewish landowner to rest his field every seventh year, is that "Sheli shelach" - even that which, as my property, appears to be exclusively subject to my own decision making is truly

Yours, and bound to Your unfathomable Will.

Yovel is even deeper. There are things in life which, when analyzed, are understood as being ultimately and essentially beyond our control such as human destiny, one's position in society, financial status etc. However, under the illusion of independence from Hashem's silent sovereignty, we attempt to manipulate and alter our destiny, position in society, and financial status. This is most clearly embodied in the actions of one who sells himself as a slave and the one who purchases him. These individuals are attempting to change their inherent position in Hashem's Master Plan; the servant by deliberately lowering his status through subjugation and the master by attempting to raise himself in lording over others. Thus, the reversion of this arrangement each Yovel, when all slaves are freed, embodies the understanding that "Shelcha shelach"; Hashem's plan regarding the realities of life which were never under our control will ultimately come to pass regardless of our attempts at subversion.

The Ishbitzer explains that this is the reason warnings against gezel, ribbis, and ona'ah are issued in our parsha. After the Torah has taught us the lessons of Shemittah and Yovel, of "Sheli shelach" and "Shelcha shelach", it should be easier for one to come to the understanding that attempting to alter our financial status by going against Hashem's Torah in stealing, collecting interest, and deceiving is an entirely useless endeavor. Ultimately, we are going to have exactly what Hashem has set aside for us, not a penny more, and not a penny less. Therefore, Shemittah and Yovel may be seen as the foundation upon which warnings against these foolish attempts at manipulation are built.

שאל את הרב

‘שאלות מחיי קהילתנו שהגיעו לשולחנו של מורנו הרב שליט”א

נערך ע”י הרב משה רוט

שאלה:

קהילתנו הקדושה עדיין לא מצאה מקום של קבע, ולכן אנו מתפללים בתוך מבנה המשמש כגן-ילדים במשך כל ימות השבוע. אי לכך, אין אפשרות להעמיד את ארון הקודש בכותל ‘המזרח’ שפונה לכיוון מקום המקדש, (אני כותב ‘המזרח’ במרכאות כי במקרה שלנו זהו צד דרום ולא מזרח), אלא העמידו אותו בכותל (הצדדי) (צד מזרח).

נפשנו בשאלתנו, איך ראוי להתפלל במצב כזה, האם להעדיף לפנות לכיוון ארון הקודש כנהוג בכל בתי הכנסיות, או לפנות לכיוון מקום המקדש. והאם יש חילוק בין מי שעומד קרוב לארון הקודש לבין שאר הקהל.

תשובה:

א. במשנה במסכת ברכות כתוב: היה עומד בחוץ לארץ - יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל שנאמר: והתפללו אליך דרך ארצם; היה עומד בארץ ישראל - יכוין את לבו כנגד ירושלים, שנאמר: והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת; היה עומד בירושלים - יכוין את לבו כנגד בית המקדש, שנאמר: והתפללו אל הבית הזה; היה עומד בבית המקדש - יכוין את לבו כנגד בית קדשי הקדשים, שנאמר: והתפללו אל המקום הזה; היה עומד בבית קדשי הקדשים - יכוין את לבו כנגד בית הכפורת.

ב. יש לדון מי שנמצא לדוגמה מחוץ לירושלים, האם די בכך שפניו כלפי ירושלים או שצריך גם לכוון באופן שיהיו פניו בזווית שהיא כנגד בית המקדש וקדש הקדשים. וכתב השו”ע (בסימן צ”ד עפ”י דברי רבינו יונה) שגם מי שמכוון את פניו לארץ ישראל צריך לכוון גם לירושלים ולבית המקדש ולקדש הקדשים. והמשמעות הפשוטה היא שצריך גם לנסות לכוון את פניו לקדש הקדשים. אמנם המשנה ברורה שם סק”ג כתב (בשם הפרישה) שאין הכוונה שהוא צריך לעמוד בזווית שהיא גם כנגד ירושלים ובית המקדש, אלא “שיחשוב בלבו וברעיונו כאילו הוא עומד “במקדש אשר בירושלים במקום קודש הקדשים”.

ג. זאת אומרת, שאם ישאלו כל אחד מאתנו ‘מתי לאחרונה דמיינת שאתה עומד בתוך קודש הקדשים מול הכפורת?’ עלינו לענות מיד ‘אנחנו מדמיינים זאת ג’ פעמים ביום!’ בכל תפילה אנו עוצמים את עינינו ומדמים כאילו גופנו עומד מול הכפורת והכרובים, ונשמתנו פורחת משם לשמי שמיים מול כסא הכבוד. דין זה - לדמיון שאנו בתוך קדש הקדשים - מביא לדין נוסף: צריך שיהיו פני המתפלל פונים למטה, מדוע? משום שמי שעומד בתוך קדש הקדשים מביט כלפי מטה - אל מקום המקדש, שהוא מקום השראת השכינה, דכתיב ‘והיו עיני ולבי שם כל הימים’, ואע”פ שהוא עומד בכלל בארץ טומאת העמים, מכל מקום הוא רואה עצמו כאילו עומד בא”י ובקדש הקדשים ומביט אל הארץ הקדושה שהשכינה שורה שם.

ד. והנה, בית הכנסת הזמני שלנו מכוון בדקדוק מול ירושלים העתיקה ומקום המקדש, כלומר, הכותל הדרומי שאליו פני החזן וכל המתפללים לא זו בלבד שהוא מול חומות ירושלים אלא הוא גם בדקדוק מול הר הבית. (וכמדומה שגם מול מקום המקדש (ממש), ולעת עתה לא היה לי פנאי למדוד בצמצום).

ה. מעלה נוספת יש בכיוון אליו אנו מתפללים - שהוא לצד דרום.

שכן בגמרא בבבא בתרא כותבת שמי שרוצה להחכים בתורה יפנה את פניו בתפילתו לכיוון דרום, ומקשה הגמרא שהרי צריך לפנות לכיוון השכינה שבירושלים, ומתרצת שגופו עומד לכיוון אחד ומצדד את פניו לכיוון השני. (יש מחלוקת בין הראשונים האם הגוף לכיוון א”י והפנים לדרום או להיפך). ואילו אצלנו בקהילתנו אנו מרוויחים את ב’ המעלות - גם לכיוון ירושלים ובית המקדש, וגם לכיוון דרום.

א. אלא שכפי שהזכרנו בשאלה לעת עתה איננו יכולים להעמיד את ארון הקודש בכותל הדרומי שאליו אנו פונים אלא בצד שמאלנו, בכותל מזרח.

א. אך כתב המשנה ברורה שאפילו קבעו ההיכל (ארון הקודש) בכותל אחר צריך המתפלל להפנות פניו כלפי צד בית המקדש.

ח. והנה, כתוב במשנה ברורה שאצלם שכיוון התפילה וארון הקודש היה במזרח (שישבו בארצות שבמערב א”י), יש להקפיד שמקומו של הרב לא יהיה בצד דרום אלא בצד צפון, כדי שכאשר ירצה הרב להפנות את פניו לכיוון דרום, כדי לקיים ‘הרוצה להחכים ידרים’, לא יצטרך להפנות עורפו לארון הקודש.

ט. ומבואר שיש קפיידא שלא להפנות עורפו לארון הקודש. וכן מבואר בהלכות תחנון שאנו צריכים להטות הראש לצד שמאל, מכל מקום אין לעשות זאת אם הוא מימין ארון הקודש שאז יהיה עורפו פונה לארון הקודש, אלא בכה”ג יפנה לצד ימין, לכיוון ארון הקודש.

י. ולפי זה יש לעורר על היושב בשורה הקדמית בבית הכנסת שלנו, במקומות שבצד שמאל (מאחורי ארון הקודש), שאינו יכול לעמוד ולהתפלל שם כי הוא מפנה את עורפו לכיוון ארון הקודש. אך שמא מכיון שאין זה מקום קבוע של ארון הקודש, אלא הכל מונח באופן זמני מחמת אילוצי טלטולי הגלות שנגזרה עלינו, אולי אין זה נחשב שמפנה עורפו לארון הקודש. ובפרט שאינו מפנה את ראשו, כמו גבי צידוד הראש לדרום בשביל להחכים או גבי הטיית הראש לשמאל בתחנון, אלא כל עיקר ישיבתו היא לכיוון זה ככל אנשי הקהל, אולי בכה”ג אין כ”כ קפיידא. וצ”ע.

זהגדת לבנך

הרב שמחה גרוזמן

אש אמת

לשחרר את האדם ממטלות ולאפשר לו ללמוד תורה בלי הפרעה. לצערנו, כאשר משתמשים בכסף למטרות פסולות – לסיפוק תאוות – האדם יכול להכשל בכל מיני חטאים ולהתבטל מתורתו, וכך הוא עלול לאבד גם "את העולם הזה וגם את העולם הבא. כמה שזה נכון". הכבוד טוב לצדיקים. דברי החכמה שלהם יישמעו בשל הכבוד שרוחשים להם. הכבוד שהם זוכים לו

לא יגרום להם תחושות גאווה. אך רשעים עשויים לקחת את ההערצה שהם זוכים לה, ולעשות ככל העולה על רוחם, שכן אף אחד לא יקום להתנגד להם ולפגוע בכבודם. ובדומה לכך, אפשר להשתמש בחכמה כדי לדעת כיצד לעבוד את ה' וללמד זאת לאחרים, אך אפשר גם "להשתמש בחכמה כדי לעוות את האמת, חס ושלום". הניגודים האלה ממש מרתקים". זקנה ושער שיבה שניהם 'כתרים' לצדיקים. הם תוצאה של חיי צדקות, ומביאים כבוד לצדיק ולה'. אך מי שרודף אחר תאוותיו כל חייו ימשיך לעשות זאת גם כשיגיע לגיל מבוגר. הטפשים יכבדו אותו בשל 'השגיו' בתחום זה. ואחרון אחרון חביב, בנים הם המורשת של האדם בעולם הזה. בניו הצדיקים יזכו אותו בשכר נצחי. אך הרשע משתמש בבניו כדי להגשים את "תוכניותיו המרושעות

הדברים שאתה אומר מאירים עיניים. קיבלתי נקודת מבט חדשה לגמרי על ר' שמעון בר יוחאי ועל תורתו. וכעת הבה נצטרף לשאר "סביב המדורה אברימי וחיים מגיעים למדורה. החום עצום, אך לילדים לא איכפת הכל רוקדים ושרים על ר' שמעון בר יוחאי. אברימי וחיים שרים בשמחה עצומה. הם זכו כבר לאור שבתורתו של ר' שמעון

אברימי, האם אתה בא איתנו למדורת "ל"ג בעומר אני מקווה שכן, חיים. כרגע אני עסוק". בלימוד תורה איזה צדיק! כולם נמצאים שם בחוץ, רוקדים מסביב למדורה ואתה לומד תורה. כל הכבוד! מה אתה "לומד" משנה שנאמרה בשם ר' שמעון בר יוחאי. חשבתי שמתאים ללמוד אותה לעילוי נשמתו בל"ג בעומר, שהוא יום ההילולא שלו [יום

"פטירתו]. האם אתה רוצה ללמוד אותה איתי, חיים. האמת היא, שאני באמת מעדיף ללכת למדורה" יהיה עוד הרבה זמן לזה. כרגע אנו יכולים לעזור לר' שמעון ולכבד אותו באמצעות לימוד תורתו. טוב, שכנעת אותי, אברימי" בפרקי אבות, פרק ו' משנה ח' נאמר: 'הנוי והכוח והעושר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה ל'לעולם'". "מה המשמעות של דברים אלה" המדרש שמואל מסביר שכל אלה הן מתנות מאת ה'. אפשר להשתמש בהן למטרות טובות – לקיום מצוות, או למטרות אנוכיות לסיפוק התאוות. ר' שמעון אומר לנו שעלינו להשתמש – במתנות "אלה לטובה" "כיצד"

המדרש שמואל מסביר. יופי יכול להביא אדם לצדקות, כפי שהיה אצל יוסף הצדיק. הוא היה אדם נאה מאוד. ויצרו דחף אותו להשתמש במראהו המושך למטרות פסולות. הוא ניצח "את יצרו הרע ונטשה ליוסף הצדיק דבר זה כה נוגע לימינו. יש יצר רע חזק מאוד" ללבוש בגדים לא מתאימים. בגדים כאלה מושכים את תשומת הלב, במקום להפגין דווקא את היופי האמיתי של יהודי – את נשמתו. עלינו להתגבר על היצר הרע ולהיות צדיקים "וצדקניות" מצויין! וכעת, לנקודה הבאה במשנה. הכוח יכול לשמש לדברים טובים – ללימוד תורה – הדורש כוח והתמדה), או לדברים רעים (לרדייה באנשים אחרים. ובדומה לכך העושר יכול לשמש למעשי צדקה וחסד; הוא יכול גם

To sponsor the weekly newsletter Leilu Nishmas A loved one, or to join the mailing list, Email: info@RHShul.org
info@rhshul.org - ישלח מייל ל -
www.rhshul.org • Midbar Sinai, Givaat Hamivtar, Yerushalaim • 0587162088
מדבר סיני גבעת המבתר ירושלים